

Retningslinjer

Retningslinjer 08/2022 for udpegelse af en ledende tilsynsmyndighed for en dataansvarlig eller databehandler

Version 2.0

Vedttaget den 28. marts 2023

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Versionshistorik

Version 1.0	10. oktober 2022	Vedtagelse af retningslinjerne (ajourført version af de tidligere retningslinjer WP244 rev.01, som blev vedtaget af Artikel 29-Gruppen og godkendt af Databeskyttelsesrådet den 25. maj 2018) med henblik på en målrettet offentlig høring.
Version 2.0	28. marts 2023	Vedtagelse af retningslinjerne efter offentlig høring.

Indholdsfortegnelse

0	Forord	4
1	Udpegelse af en ledende tilsynsmyndighed: nøglebegreber	5
1.1	"Grænseoverskridende behandling af personoplysninger"	5
1.1.1	"I væsentlig grad påvirker"	5
1.2	Ledende tilsynsmyndighed	6
1.3	Hovedvirksomhed	7
2	Trin til udpegelse af den ledende tilsynsmyndighed	7
2.1	Udpeg den dataansvarliges "hovedvirksomhed"	7
2.1.1	Kriterier for udpegelse af den dataansvarliges hovedvirksomhed i de tilfælde, hvor det ikke er stedet for dens centrale administration i EØS.	8
2.1.2	Koncern	9
2.1.3	Fælles dataansvarlige.	9
2.2	Grænsetilfælde	10
2.3	Databehandler	11
3	Andre relevante aspekter	11
3.1	"Den berørte tilsynsmyndigheds" rolle	11
3.2	Lokal databehandling	12
3.3	Virksomheder, der ikke er etableret i EØS.	12
BILAG	— Spørgsmål til hjælp for udpegelse af den ledende tilsynsmyndighed	14
1	Udfører den dataansvarlige grænseoverskridende behandling af personoplysninger?	14
2	Sådan udpeges "den ledende tilsynsmyndighed"	14
3	Er der "berørte tilsynsmyndigheder"?	15

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har —

under henvisning til artikel 70, stk. 1, litra e), og l), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af disse oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (herefter benævnt "GDPR"),

under henvisning til EØS-aftalen, særlig bilag XI og protokol 37 som ændret ved afgørelse nr. 154/2018 truffet af Det Blandede EØS-Udvalg den 6. juli 2018¹,

under henvisning til artikel 12 og 22 i Databeskyttelsesrådets forretningsorden,

under henvisning til Artikel 29-Gruppens retningslinjer for udpegelse af en ledende tilsynsmyndighed for en dataansvarlig eller databehandler, WP244 rev.01,

under henvisning til Databeskyttelsesrådets retningslinjer 07/2020 om begreberne dataansvarlig og databehandler i GDPR —

VEDTAGET FØLGENDE RETNINGSLINJER:

0 FORORD

1. Den 5. april 2017 vedtog Artikel 29-Gruppen sine retningslinjer for udpegelse af en ledende tilsynsmyndighed for en dataansvarlig eller databehandler (WP244 rev.01)², som blev godkendt af Det Europæiske Databeskyttelsesråd på det første plenarmøde³. Nærværende dokument er en lettere opdateret version af disse retningslinjer. Enhver henvisning til Artikel 29-gruppens retningslinjer for udpegelse af en ledende tilsynsmyndighed for en dataansvarlig eller databehandler (WP244 rev.01) skal herefter fortolkes som henvisninger til disse retningslinjer fra Databeskyttelsesrådet.
2. Databeskyttelsesrådet har bemærket, at der har været behov for yderligere præciseringer, navnlig hvad angår begrebet hovedvirksomhed i forbindelse med fælles dataansvar og under hensyntagen til Databeskyttelsesrådets retningslinjer 07/2020 for begreberne dataansvarlig og databehandler i GDPR⁴.
3. Afsnittet, der omhandler dette, er blevet revideret og ajourført, mens resten af dokumentet er uændret bortset fra redaktionelle ændringer. Revisionen vedrører mere specifikt afsnit 2.1.3 om fælles dataansvarlige.

¹ Henvisninger til "medlemsstater" i hele dette dokument skal forstås som henvisninger til "EØS-medlemsstater".

² Findes på http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=611235.

³ Se https://edpb.europa.eu/news/news/2018/endorsement-gdpr-wp29-guidelines-edpb_da.

⁴ Retningslinjer 07/2020 om begreberne dataansvarlig og databehandler i GDPR, version 2.0, vedtaget den 7. juli 2021, punkt 161, 162 og 166, findes på https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor-gdpr_da.

1 UDPEGELSE AF EN LEDENDE TILSYNSMYNDIGHED: NØGLEBEGREBER

1.1 "Grænseoverskridende behandling af personoplysninger"

4. Udpegelse af en ledende tilsynsmyndighed er kun relevant, når en dataansvarlig eller en databehandler udfører grænseoverskridende behandling af persondata. I artikel 4, nr. 23, i GDPR defineres "grænseoverskridende behandling" som enten:
 - *behandling af personoplysninger, der finder sted som led i aktiviteter, som udføres for en dataansvarligs eller en databehandlers virksomheder i mere end én medlemsstat i Unionen, hvor den dataansvarlige eller databehandleren er etableret i mere end én medlemsstat, eller*
 - *behandling af personoplysninger, der finder sted som led i aktiviteter, som udføres for en dataansvarligs eller en databehandlers eneste etablering i Unionen, men som i væsentlig grad påvirker eller sandsynligvis i væsentlig grad vil kunne påvirke registrerede i mere end én medlemsstat.*
5. Det betyder, at en organisation, der f.eks. er etableret i Frankrig og Rumænien, og hvor behandling af personoplysninger finder sted som led i deres aktiviteter, udfører grænseoverskridende behandling.
6. Alternativt udfører organisationen kun behandlingsaktiviteter inden for dens etablering i Frankrig. Hvis aktiviteten i væsentlig grad påvirker – eller sandsynligvis i væsentlig grad vil kunne påvirke – registrerede i Frankrig og Rumænien, vil den dog også være en grænseoverskridende behandling.

1.1.1 "I væsentlig grad påvirker"

7. "I væsentlig grad" eller "påvirker" defineres ikke i GDPR. Hensigten med formuleringen har været at sikre, at ikke alle behandlingsaktiviteter, som indebærer en påvirkning, og som finder sted inden for en enkelt etablering, falder ind under definitionen af "grænseoverskridende behandling".
8. De mest relevante almindelige betydninger af det engelske "substantial" (i væsentlig grad) omfatter: "Stor(t) eller betydelig(t) antal eller størrelse, betragtelig, temmelig stor" eller "med en fast værdi af reel betydning, fast, vægtig, betydningsfuld"⁵.
9. Den mest relevante betydning af verbet "affect" (påvirke) er "at influere" eller "at gøre et stort indtryk på". Det tilsvarende substantiv "effect" (påvirkning) betyder bl.a. "et resultat" eller "en konsekvens"⁶. Dette betyder, at hvis databehandlingen skal påvirke nogen, skal behandlingen have en form for indflydelse på dem. Behandling, som ikke indebærer en væsentlig påvirkning af enkeltpersoner, falder ikke ind under den anden del af definitionen af "grænseoverskridende behandling". Den falder dog ind under den første del af definitionen, når behandling af personoplysninger finder sted som led i aktiviteter, der udføres i en dataansvarligs eller en databehandlers etableringer i mere end én medlemsstat i Unionen, og den dataansvarlige eller databehandleren er etableret i mere end én medlemsstat.
10. Behandling kan henføres til den anden del af definitionen, hvis der er en sandsynlighed for en væsentlig påvirkning og ikke kun ved en faktisk væsentlig påvirkning. Bemærk, at "sandsynligvis" ikke betyder, at der er en minimal risiko for en væsentlig påvirkning. Den væsentlige påvirkning skal være højst sandsynlig. På den anden side betyder det også, at enkeltpersoner reelt ikke behøver at blive påvirket.

⁵ Oxford English Dictionary.

⁶ Oxford English Dictionary.

Sandsynligheden for en væsentlig påvirkning er tilstrækkelig til, at behandlingen falder inden for definitionen af "grænseoverskridende behandling".

11. At en databehandlingsaktivitet kan omfatte behandling af et antal – endog et stort antal – enkeltpersoners personoplysninger i et antal medlemsstater betyder ikke nødvendigvis, at behandlingen indebærer eller sandsynligvis vil indebære en væsentlig påvirkning. Behandling, som ikke indebærer en væsentlig påvirkning, er ikke en grænseoverskridende behandling med hensyn til den anden del af definitionen uanset hvor mange personer, den berører.
12. Tilsynsmyndighederne vil fortolke "i væsentlig grad påvirker" fra sag til sag. Der vil blive taget hensyn til behandlingens kontekst, arten af oplysninger, formålet med behandlingen og faktorer, såsom om behandlingen:
 - forvolder eller sandsynligvis vil forvolde enkeltpersoner skade, tab eller lidelse
 - indebærer eller sandsynligvis vil indebære en reel påvirkning med hensyn til at begrænse rettigheder eller afskære muligheder
 - påvirker eller sandsynligvis vil påvirke enkeltpersoners sundhed, trivsel og ro i sindet
 - påvirker eller sandsynligvis vil påvirke enkeltpersoners finansielle eller økonomiske forhold eller omstændigheder
 - eksponerer enkeltpersoner for diskrimination eller uretfærdig behandling
 - omfatter en analyse af særlige kategorier af personoplysninger eller andre følsomme oplysninger, særligt personoplysninger om børn
 - medfører eller sandsynligvis vil medføre en væsentligt ændret adfærd hos enkeltpersoner
 - har usandsynlige, uventede eller uønskede konsekvenser for enkeltpersoner
 - skaber forlegenhed eller har andre negative konsekvenser, herunder skade på omdømmet eller
 - omfatter behandling af en bred vifte af personoplysninger.
13. Målet med testen af "væsentlig påvirkning" er at sikre, at tilsynsmyndighederne kun er forpligtede til at samarbejde formelt gennem GDPR's sammenhængsmekanisme, "når en tilsynsmyndighed agter at vedtage en foranstaltning, der skal have retsvirkning, i forhold til behandlingsaktiviteter, der i væsentlig grad påvirker et betydeligt antal registrerede i flere medlemsstater"⁷.

1.2 Ledende tilsynsmyndighed

14. Kort sagt er en "ledende tilsynsmyndighed" myndigheden med det overordnede ansvar for at håndtere grænseoverskridende behandlingsaktiviteter, f.eks. når en registreret klager over behandlingen af vedkommendes personoplysninger.
15. Den ledende tilsynsmyndighed koordinerer alle undersøgelser, der involverer andre "berørte" tilsynsmyndigheder.
16. Udpegelsen af den ledende tilsynsmyndighed sker ved afgørelsen vedrørende lokaliteten for den dataansvarliges "hovedvirksomhed" eller "eneste etablering" i EU. I henhold til artikel 56 i GDPR er:
 - *tilsynsmyndigheden for den dataansvarliges eller databehandlerens hovedvirksomhed eller eneste etablering kompetent til at fungere som ledende tilsynsmyndighed for den*

⁷ Se betragtning 135 i GDPR.

grænseoverskridende behandling, der foretages af denne dataansvarlige eller databehandler efter [samarbejds]proceduren i artikel 60.

1.3 Hovedvirksomhed

17. I henhold til artikel 4, nr. 16, i GDPR betyder "hovedvirksomhed":
- *for så vidt angår en dataansvarlig som er etableret i mere end én medlemsstat, stedet for dennes **centrale administration** i Unionen, medmindre **beslutninger vedrørende formål og hjælpemidler** i forbindelse med behandling af personoplysninger træffes i en anden af den dataansvarliges etableringer i Unionen, og sidstnævnte etablering har **beføjelse til få sådanne beslutninger gennemført**; i så fald anses den etablering, der har truffet sådanne beslutninger, for hovedvirksomheden*
 - *for så vidt angår en databehandler som er etableret i mere end én medlemsstat, stedet for dennes centrale administration i Unionen, eller, hvis denne ikke har en central administration i Unionen, den etablering i Unionen, hvor databehandlerens hovedbehandlingsaktiviteter foretages i databehandlerens egenskab af at være databehandler, i det omfang databehandleren er underlagt specifikke forpligtelser i henhold til denne forordning.*

2 TRIN TIL UDPEGELSE AF DEN LEDENDE TILSYNSMYNDIGHED

2.1 Udpeg den dataansvarliges "hovedvirksomhed"

18. For at kunne fastlægge, hvor hovedvirksomheden er, er det i første omgang nødvendigt at udpege den dataansvarliges centrale administration i EØS, hvis en sådan eksisterer. Tilgangen i GDPR er, at den centrale administration i EU er det sted, hvor beslutninger om formål og hjælpemidler i forbindelse med behandling af personoplysninger bliver truffet, og dette sted har beføjelse til at få sådanne beslutninger gennemført.
19. Kernen i princippet om den ledende tilsynsmyndighed i GDPR er, at tilsynet med grænseoverskridende behandling kun bør ledes af en enkelt tilsynsmyndighed i EU. I de tilfælde, hvor beslutninger vedrørende forskellige grænseoverskridende behandlingsaktiviteter bliver taget i den centrale administration placeret i EU, vil der være en enkelt ledende tilsynsmyndighed for det multinationale selskabs forskellige behandlingsaktiviteter. Der kan dog være tilfælde, hvor en anden etablering end den centrale administration tager selvstændige beslutninger vedrørende en bestemt behandlingsaktivitets formål og hjælpemidler. Derfor kan der være situationer, hvor man kan udpege mere end én ledende tilsynsmyndighed, dvs. i tilfælde, hvor et multinationalt selskab beslutter at have adskilte beslutningssteder i forskellige lande for forskellige behandlingsaktiviteter.
20. Det er værd at huske, at når et multinationalt selskab centraliserer alle beslutninger om formål og hjælpemidler i en af selskabets etableringer i EØS (og etableringen har beføjelse til at få sådanne beslutninger gennemført), vil der kun blive udpeget én ledende tilsynsmyndighed for det multinationale selskab.
21. I disse situationer vil det være nødvendigt for virksomhederne at udpege præcist, hvor beslutninger om hjælpemidler og formål med behandlingen bliver taget. En korrekt udpegning af hovedvirksomheden er i databehandlerens og de dataansvarliges interesse, fordi det giver klarhed over, hvilken kontrolmyndighed de skal være i forbindelse med med hensyn til deres forskellige overholdelsesforpligtelser under databeskyttelsesforordningen. Disse kan eventuelt omfatte udpegelse af en databeskyttelsesansvarlig eller rådgivning om en behandlingsaktivitet, der udgør en

risiko, som den dataansvarlige ikke kan imødegå med rimelige midler. De relevante bestemmelser i GDPR har til formål at gøre disse overholdelsesforpligtelser overskuelige.

22. Nedenstående eksempler viser dette:

Eksempel 1: En dagligvarekæde har hovedsæde (dvs. stedet for dens "centrale administration") i Rotterdam, Nederlandene. Den har etableringer i forskellige EØS-lande, som er i kontakt med enkeltpersoner dér. Alle etableringerne benytter sig af samme software til at behandle personoplysninger til markedsføringsformål. Alle beslutninger om formål og hjælpemidler i forbindelse med behandlingen af forbrugeres personoplysninger bliver truffet i hovedsædet i Rotterdam. Det betyder, at virksomhedens ledende tilsynsmyndighed for denne grænseoverskridende behandlingsaktivitet er den nederlandske tilsynsmyndighed.

Eksempel 2: En bank har hovedsæde i Frankfurt, og alle⁸ dens behandlingsaktiviteter organiseres herfra, men dens forsikringsafdeling er beliggende i Wien. Hvis etableringen i Wien har beføjelse til at træffe beslutninger om alle former for databehandlingsaktiviteter vedrørende forsikringer og at gennemføre disse beslutninger for hele EØS, er den østrigske tilsynsmyndighed i overensstemmelse med artikel 4, nr. 16, i GDPR den ledende tilsynsmyndighed i forbindelse med grænseoverskridende behandling af persondata i forsikringsøjemed, og de kompetente tyske myndigheder (Hessens tilsynsmyndighed) overvåger behandlingen af personoplysninger for bankforretninger, uanset hvor kunderne befinder sig⁹.

2.1.1 Kriterier for udpegelse af den dataansvarliges hovedvirksomhed i de tilfælde, hvor det ikke er stedet for dens centrale administration i EØS.

23. Betragtning 36 i GDPR er nyttig til klarlæggelse af den vigtigste faktor, der anvendes til bestemmelse af en dataansvarligs hovedvirksomhed, hvis kriteriet om den centrale administration ikke finder anvendelse. Dette omfatter udpegelse af, hvor den effektive og egentlige ledelsesaktivitet, som indebærer de vigtigste beslutninger om formål og hjælpemidler i forbindelse med behandlingen gennem faste ordninger, finder sted. Betragtning 36 i GDPR fastslår også, at *"det forhold, at der findes og anvendes tekniske midler og teknologi til behandling af personoplysninger eller behandlingsaktiviteter, medfører ikke i sig selv, at der er etableret en hovedvirksomhed, og er derfor ikke afgørende for kriteriet om hovedvirksomhed"*.
24. Den dataansvarlige bestemmer selv, hvor dens hovedvirksomhed er beliggende og dermed, hvilken tilsynsmyndighed der er ledende tilsynsmyndighed for den. Dette kan imidlertid efterfølgende anfægtes af den pågældende tilsynsmyndighed.
25. Nedenstående faktorer er nyttige i forbindelse med udpegning af en dataansvarligs hovedvirksomhed i henhold til bestemmelserne i GDPR i tilfælde, hvor det ikke er lokaliteten for dens centrale administration i EØS.

⁸ I forbindelse med behandling af personoplysninger ved bankforretninger erkender Datatilsynsrådet, at der er mange forskellige behandlingsaktiviteter involveret i dette. For at forenkle sagerne behandler Datatilsynsrådet dem imidlertid alle samlet. Det samme gælder behandling til forsikringsformål.

⁹ Det bemærkes også, at GDPR i specifikke tilfælde giver mulighed for lokalt tilsyn. Se betragtning 127: *"Hver tilsynsmyndighed, der ikke fungerer som den ledende tilsynsmyndighed, bør være kompetent til at behandle lokale sager, hvis den dataansvarlige eller databehandleren er etableret i mere end én medlemsstat, men genstanden for den specifikke behandling kun vedrører behandling i én medlemsstat og kun vedrører registrerede i denne ene medlemsstat, f.eks. hvis genstanden er behandling af arbejdstageres personoplysninger i en bestemt beskæftigelsessammenhæng i en medlemsstat."* Dette princip medfører, at tilsyn med HR-data, der er knyttet til en lokal beskæftigelsessammenhæng, kan høre ind under flere tilsynsmyndigheder.

- Hvor sættes der "endeligt punktum" for beslutninger om formål og hjælpemidler i forbindelse med behandlingen?
 - Hvor tages beslutningerne om forretningsaktiviteter, der omfatter databehandling?
 - Hvor ligger beføjelsen til at gennemføre beslutninger reelt?
 - Hvor befinder direktøren (eller direktørerne) med overordnet ledelsesansvar for den grænseoverskridende behandling sig?
 - Hvis den dataansvarlige eller databehandleren er registreret som virksomhed i et enkelt land, hvilket land er det da?
26. Bemærk, at dette ikke er en udtømmende liste. Afhængig af den dataansvarlige eller behandlingsaktiviteten kan andre faktorer være relevante. Hvis en tilsynsmyndighed har grund til at betvivle, at etableringen, som den dataansvarlige har udpeget, virkelig er hovedvirksomheden med hensyn til formålet med GDPR, kan tilsynsmyndigheden – naturligvis – pålægge den dataansvarlige at stille nødvendige yderligere oplysninger til rådighed for at bevise, hvor dens hovedvirksomhed er placeret.

2.1.2 Koncern

27. Hvis behandlingen foretages af en koncern, der har sit hovedsæde i EØS, betragtes etableringen med den overordnede styring som beslutningsstedet for behandling af personoplysninger og vil derfor blive betragtet som hovedvirksomheden i gruppen, medmindre beslutninger om formål og hjælpemidler i forbindelse med behandlingen tages af en anden etablering. Koncernens centrale eller operationelle hovedkvarter for aktiviteter i EØS er formentlig hovedvirksomheden, da den centrale administration vil være placeret der.
28. Definitionens reference til stedet for en dataansvarligs centrale administration fungerer godt for organisationer, der har en grenstruktur og et hovedsæde, hvor der tages centraliserede beslutninger. I sådanne tilfælde er det klart, at beføjelsen til at træffe beslutninger om grænseoverskridende databehandling samt at få dem gennemført, ligger hos virksomhedens hovedsæde. I sådanne tilfælde er det ligetil at udpege lokaliteten for hovedvirksomheden – og dermed hvilken tilsynsmyndighed, der er den ledende tilsynsmyndighed. Beslutningsgangen i koncerner kan dog være mere kompleks med forskellige etableringer, som har beføjelser til at træffe selvstændige beslutninger i forbindelse med grænseoverskridende behandling. Ovenstående kriterier skal hjælpe koncerner med at udpege deres hovedvirksomhed.

2.1.3 Fælles dataansvarlige

29. GDPR omhandler ikke specifikt spørgsmålet om udpegelse af en ledende tilsynsmyndighed, når to eller flere dataansvarlige, der er etableret i EØS, i fællesskab træffer afgørelser om formål og hjælpemidler i forbindelse med behandlingen – dvs. at de er fælles dataansvarlige. Artikel 26, stk. 1, og betragtning 79 i GDPR gør det klart, at fælles dataansvarlige på en gennemsædelig måde skal fastlægge deres respektive ansvar for opfyldelsen af deres forpligtelser i henhold til GDPR.
30. Som anført af Databeskyttelsesrådet i sine retningslinjer vedrørende begreberne dataansvarlig og databehandler¹⁰ skal fælles dataansvarlige fordele opgaverne mellem sig med henblik på at sikre, at behandlingen er i overensstemmelse med de gældende forpligtelser i henhold til GDPR med hensyn til den pågældende fælles behandling.

¹⁰ Se Retningslinjer 07/2020 for begreberne dataansvarlig og databehandler i GDPR, punkt 161, 162 og 166.

31. De overholdelsesforanstaltninger og dertil knyttede forpligtelser, som fælles dataansvarlige bør tage hensyn til i fastlæggelsen af deres respektive ansvarsområder, ud over dem, der specifikt er omhandlet i artikel 26, stk. 1, i GDPR, omfatter bl.a. tilrettelæggelse af kontakt med registrerede og tilsynsmyndigheder.
32. Det bør erindres, at tilsynsmyndighederne ikke er bundet af vilkårene for en sådan ordning hverken med hensyn til, om parterne betragtes som fælles dataansvarlige, eller vedrørende det udpegede kontaktpunkt¹¹.
33. De fælles dataansvarliges beføjelser til at træffe beslutninger omfatter ikke fastlæggelsen af den kompetente tilsynsmyndighed, jf. artikel 55 og 56 i GDPR, eller disse tilsynsmyndigheders mulighed for at udøve deres opgaver og beføjelser som omhandlet i artikel 57 og 58 i GDPR.
34. Princippet om hovedvirksomhed er i kraft af GDPR knyttet til en enkelt dataansvarlig og kan ikke udvides til at omfatte fælles dataansvar. Dette berører ikke den enkelte fælles dataansvarliges mulighed for at have sin egen hovedvirksomhed. En dataansvarligs hovedvirksomhed kan med andre ord ikke betragtes som de fælles dataansvarliges hovedvirksomhed med hensyn til behandling, som udføres under deres fælles ansvar. Fælles dataansvarlige kan derfor ikke udpege en fælles hovedvirksomhed for begge fælles dataansvarlige (blandt de etableringer, hvor der tages beslutning om, til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling).

2.2 Grænsetilfælde

35. Der vil være grænsetilfælde og komplicerede situationer, hvor det er vanskeligt at udpege hovedvirksomheden eller afgøre, hvor beslutninger om databehandling træffes. Dette kan være tilfældet, hvis der er grænseoverskridende behandlingsaktiviteter, og den dataansvarlige er etableret i flere medlemsstater men ikke har en central administration i EØS, og ingen af etableringerne i EØS træffer beslutninger om behandlingen (dvs. at beslutninger udelukkende træffes uden for EØS).
36. I ovennævnte situation kan virksomheden, der udfører grænseoverskridende behandling, være meget interesseret i at blive kontrolleret af en ledende tilsynsmyndighed for at drage fordel af one-stop-shop-princippet. GDPR har dog ikke en løsning på situationer som denne. Under disse omstændigheder bør virksomheden udpege den etablering, som har beføjelse til at gennemføre beslutninger om behandlingsaktiviteter og tage ansvar for behandlingen, herunder at have tilstrækkelige aktiver til at være dens hovedvirksomhed. Hvis virksomheden ikke udpeger en hovedvirksomhed på denne måde, vil det ikke være muligt at udpege en ledende myndighed. Tilsynsmyndighederne vil altid kunne foretage nærmere undersøgelser, hvor dette er hensigtsmæssigt.
37. GDPR tillader ikke "forumshopping". Hvis en virksomhed hævder at have sin hovedvirksomhed i en medlemsstat, men ikke udøver reel ledelse eller træffer beslutninger om behandling af personoplysninger dér, vil de relevante tilsynsmyndigheder (eller i sidste ende Databeskyttelsesrådet¹²) på grundlag af objektive kriterier og gennemgang af dokumentation beslutte, hvilken tilsynsmyndighed der er den ledende tilsynsmyndighed. Udpegningen af lokaliteten for hovedvirksomheden kan kræve en aktiv undersøgelse og tilsynsmyndighedernes samarbejde. Konklusionerne kan ikke alene baseres på udsagn fra den organisation, der undersøges. Bevisbyrden påhviler i sidste ende de dataansvarlige og databehandlerne, som skal bevise over for de relevante tilsynsmyndigheder, hvor de relevante beslutninger om behandling træffes, og hvor beføjelsen til at gennemføre beslutningerne ligger. Effektiv registrering af databehandlingsaktiviteter vil hjælpe både

¹¹ Se Retningslinjer 07/2020 for begreberne dataansvarlig og databehandler i GDPR, punkt 191.

¹² Jf. punkt 35 nedenfor.

organisationer og tilsynsmyndigheder til at udpege den ledende tilsynsmyndighed. Den ledende tilsynsmyndighed eller de berørte tilsynsmyndigheder kan gendrive den dataansvarliges analyse gennem en objektiv undersøgelse af de relevante fakta ved at anmode om yderligere oplysninger, når det er nødvendigt.

38. I nogle tilfælde kan de kompetente tilsynsmyndigheder bede den dataansvarlige om at fremlægge fyldestgørende dokumentation, jf. Databeskyttelsesrådets retningslinjer, om hvor dens hovedvirksomhed er placeret, eller om hvor beslutninger om en bestemt databehandlingsaktivitet træffes. Denne dokumentation vil blive tillagt behørig vægt, og de involverede tilsynsmyndigheder vil samarbejde om at beslutte, hvilken af dem der skal stå i spidsen for undersøgelserne. Sådanne sager kan kun indbringes for Databeskyttelsesrådet med henblik på afgørelse i henhold til artikel 65, stk. 1, litra b), i GDPR, når tilsynsmyndighederne har modstridende opfattelser med hensyn til at udpege den ledende tilsynsmyndighed. I de fleste tilfælde forventer Datatilsynsrådet dog, at de kompetente tilsynsmyndigheder kan nå til enighed om en gensidigt tilfredsstillende fremgangsmåde.

2.3 Databehandler

39. GDPR omfatter også one-stop-shop-systemet til gavn for databehandlere, der er underlagt GDPR, og som er etableret i mere end én medlemsstat.
40. I henhold til artikel 4, nr. 16, litra b), i GDPR er databehandlerens hovedvirksomhed stedet for databehandlerens centrale administration i EU, eller, hvis denne ikke har en central administration i EU, den etablering i EU, hvor (databehandlerens) hovedbehandlingsaktiviteter foretages.
41. I de tilfælde, der involverer både den dataansvarlige og databehandleren, bør den kompetente ledende tilsynsmyndighed dog være den ledende tilsynsmyndighed for den dataansvarlige i henhold til betragtning 36 i GDPR. I denne situation er databehandlerens tilsynsmyndighed en "berørt tilsynsmyndighed" og bør deltage i samarbejdsproceduren. Denne regel vil kun være gældende, hvis den dataansvarlige er etableret i EØS. Når dataansvarlige er underlagt GDPR i henhold til artikel 3, stk. 2, kan de ikke gøre brug af one-stop-shop-mekanismen. En databehandler, f.eks. en stor udbyder af cloudtjenester, kan levere tjenesteydelser til flere dataansvarlige, der er placeret i flere forskellige medlemsstater. I sådanne tilfælde vil den ledende tilsynsmyndighed være den tilsynsmyndighed, som er kompetent til at føre kontrol med den dataansvarlige. Det betyder i praksis, at en databehandler kan være nødt til at være i forbindelse med flere tilsynsmyndigheder.

3 ANDRE RELEVANTE ASPEKTER

3.1 "Den berørte tilsynsmyndigheds" rolle

42. Ifølge GDPR, artikel 4, nr. 22, er en:

"berørt tilsynsmyndighed": en tilsynsmyndighed, der er berørt af en behandling af personoplysninger, fordi: a) den dataansvarlige eller databehandleren er etableret på denne tilsynsmyndigheds medlemsstats område b) de registrerede, der har bopæl i denne tilsynsmyndigheds medlemsstat, i væsentlig grad er påvirket af eller sandsynligvis i væsentlig grad vil kunne blive påvirket af behandlingen, eller c) en klage er blevet indgivet til denne tilsynsmyndighed."

43. Hensigten med begrebet berørt tilsynsmyndighed er at sikre, at modellen med den "ledende tilsynsmyndighed" ikke hindrer andre tilsynsmyndigheder i at øve indflydelse på, hvordan en sag bliver behandlet, når f.eks. personer bosat uden for den ledende tilsynsmyndigheds jurisdiktion er væsentligt

påvirket af en databehandlingsaktivitet. Med hensyn til litra a) ovenfor gælder de samme hensyn som for udpegelse af en ledende tilsynsmyndighed. Bemærk, at den registrerede blot skal have bopæl i medlemsstaten under litra b). Vedkommende behøver ikke at være statsborger i den pågældende medlemsstat. Med hensyn til litra c) vil det som regel være nemt at fastslå om en bestemt tilsynsmyndighed rent faktisk har modtaget en klage.

44. Artikel 56, stk. 2 og 5, i GDPR gør det muligt for en berørt tilsynsmyndighed at være involveret i behandlingen af en sag uden at være den ledende tilsynsmyndighed. Når en ledende tilsynsmyndighed beslutter ikke at behandle en sag, skal den berørte tilsynsmyndighed, som underrettede den ledende tilsynsmyndighed, behandle sagen. Dette er i overensstemmelse med procedurerne i artikel 61 (Gensidig bistand) og artikel 62 (Tilsynsmyndigheders fælles aktiviteter) i GDPR. Dette kan være tilfældet, hvis en markedsføringsvirksomhed med hovedvirksomhed i Paris lancerer et produkt, der kun påvirker registrerede, som er bosiddende i Portugal. I så fald kan de franske og portugisiske tilsynsmyndigheder indgå aftale om, at det er hensigtsmæssigt at lade den portugisiske tilsynsmyndighed stå i spidsen for sagsbehandlingen. Tilsynsmyndighederne kan forlange, at dataansvarlige fremlægger oplysninger, der klarlægger deres forretningsopbygning. Siden behandlingsaktiviteterne har en rent lokal betydning – dvs. for personer i Portugal – har de franske og portugisiske myndigheder bemyndigelse til at beslutte, hvilken tilsynsmyndighed der undersøger sagen – i overensstemmelse med betragtning 127 i GDPR.
45. I henhold til GDPR skal ledende tilsynsmyndigheder og berørte tilsynsmyndigheder samarbejde med respekt for hinandens synspunkter for at sikre, at en sag undersøges og løses til den enkelte myndigheds tilfredshed – og med et effektivt retsmiddel for de registrerede. Tilsynsmyndighederne bør bestræbe sig på at finde en gensidigt acceptabel fremgangsmåde. Den formelle sammenhængsmekanisme bør kun blive påberåbt, hvis samarbejdet ikke fører til en gensidigt acceptabel løsning.
46. Den gensidige accept af beslutninger kan gælde for væsentlige konklusioner men også den vedtagne fremgangsmåde, herunder håndhævelsesforanstaltning (f.eks. en fuldstændig undersøgelse eller en undersøgelse af begrænset omfang). Den kan også omfatte en beslutning om ikke at behandle sagen i henhold til GDPR, f.eks. på grund af en formel prioriteringspolitik eller fordi der ikke er andre berørte myndigheder som beskrevet ovenfor.
47. Det er afgørende for en vellykket proces for samarbejde og sammenhæng i forbindelse med GDPR, at der opnås konsensus og en positiv tilgang mellem tilsynsmyndighederne.

3.2 Lokal databehandling.

48. Lokale databehandlingsaktiviteter falder ikke ind under GDPR's bestemmelser om samarbejde og sammenhæng. Tilsynsmyndighederne vil respektere hinandens kompetence til at håndtere lokale databehandlingsaktiviteter på lokalt plan. Behandling udført af offentlige myndigheder vil også altid blive behandlet "lokalt".

3.3 Virksomheder, der ikke er etableret i EØS.

49. GDPR's mekanismer for samarbejde og sammenhæng er kun gældende for dataansvarlige med en etablering eller etableringer inden for EØS. Tilstedeværelsen af en repræsentant i en medlemsstat udløser ikke one-stop-shop-princippet, hvis virksomheden ikke har en etablering i EØS. Det betyder, at dataansvarlige uden etablering i EØS skal være i forbindelse med de lokale tilsynsmyndigheder gennem deres lokale repræsentant i hver enkelt medlemsstat, hvor de er aktive.

På Det Europæiske Databeskyttelsesråds vegne

Formand

(Andrea Jelinek)

BILAG — SPØRGSMÅL TIL HJÆLP FOR UDPEGELSE AF DEN LEDENDE TILSYNSMYNDIGHED

1 Udfører den dataansvarlige grænseoverskridende behandling af personoplysninger?

a. Ja, hvis:

- den dataansvarlige eller databehandleren er etableret i mere end én medlemsstat, og
- behandling af personoplysninger finder sted som led i aktiviteter i virksomheder i mere end én medlemsstat.

➤ I så fald henvises til afsnit 2.

b. Ja, hvis:

- behandling af personoplysninger finder sted som led i aktiviteter, som udføres for en dataansvarligs eller en databehandlerens eneste etablering i EØS, men:
- i væsentlig grad påvirker eller sandsynligvis i væsentlig grad vil kunne påvirke registrerede i mere end én medlemsstat.

➤ I dette tilfælde er den ledende tilsynsmyndighed tilsynsmyndigheden for den dataansvarlige og databehandlerens eneste etablering i en enkelt medlemsstat. Det må derfor være den dataansvarliges eller databehandlerens hovedvirksomhed, da det er dens eneste etablering.

2 Sådan udpeges "den ledende tilsynsmyndighed"

a. Når der kun er en dataansvarlig:

- i. Udpeg stedet for den dataansvarliges centrale administration i EØS.
- ii. Tilsynsmyndigheden i det land, hvor den centrale administration er placeret, er den dataansvarliges ledende tilsynsmyndighed.

Dog gælder følgende:

- iii. Hvis beslutningerne om til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler, der må foretages behandling, træffes i en anden etablering inden for EØS, og den etablering har beføjelse til at gennemføre disse beslutninger, er det tilsynsmyndigheden i det land, hvor etableringen er placeret, der er den ledende tilsynsmyndighed.

b. Når både en dataansvarlig og en databehandler er involveret:

- i. Undersøg, om den dataansvarlige er etableret i EØS og underlagt one-stop-shop-systemet. Hvis ja:
- ii. så udpeg den ledende tilsynsmyndighed for den dataansvarlige. Denne myndighed vil også være den ledende tilsynsmyndighed for databehandleren.
- iii. Den (ikke-ledende) kompetente tilsynsmyndighed for databehandleren er da en "berørt tilsynsmyndighed" – se nedenstående afsnit 3.

c. Når kun en databehandler er involveret:

- i. Udpeg stedet for databehandlerens centrale administration i EØS.
 - ii. Udpeg etableringen i EØS, hvor databehandlerens hovedbehandlingsaktiviteter finder sted, hvis databehandleren ikke har en central administration i EØS.
- d. Når der er fælles dataansvarlige:**
- i. Kontrollér, om de fælles dataansvarlige er etableret i EØS.
 - ii. Udpeg stedet for den centrale administration i EØS for hver fælles dataansvarlige (hvor det er relevant).
 - iii. Tilsynsmyndigheden i det land, hvor den centrale administration er placeret, er den ledende tilsynsmyndighed for den pågældende fælles dataansvarlige.

3 Er der "berørte tilsynsmyndigheder"?

En myndighed er en "berørt myndighed":

- når den dataansvarlige eller databehandleren har en etablering på dens geografiske område, eller:
- når registrerede på dens geografiske område påvirkes væsentligt eller sandsynligvis vil blive væsentligt påvirket af databehandlingen, eller:
- når en bestemt tilsynsmyndighed modtager en klage.